

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave twaalfde jaarverslag van Stichting Bezoekerscentrum De Veenweiden:

- 1. Voorwoord**
- 2. Bevorderen bewustzijn inzake natuur, landschap, cultuurhistorie van De Veenweiden**
- 3. Informeren toeristische mogelijkheden Groene Hart**
- 4. Exploitatie en beheer Gebouw en Tuin**
- 5. Overige activiteiten**
- 6. Bezoekersaantallen en verkopen**
- 7. Organisatie**

Voorwoord

De visie van waaruit het Bezoekerscentrum De Veenweiden (BC) opereert is dat als mensen hun omgeving beter kennen ze er ook beter voor zorgen. Het BC wil als regionaal informatie-, ontmoetings- en activiteitscentrum de toegangspoort zijn naar de Rijn- en Veenstreek, zodat bewoners en gasten onze regio duurzaam beleven. Het BC stimuleert jong en oud om aandacht te schenken aan landschap, natuur, flora, fauna, cultuurhistorie, milieu en duurzaamheid. Hieruit volgen onze doelstellingen:

- Bevorderen bewustzijn t.a.v. deze onderwerpen
- Informeren over de toeristische mogelijkheden
- Exploitatie en beheer gebouw en tuin BC, waarmee dit mogelijk wordt gemaakt
- Overige activiteiten ter bevordering van deze doelen

In H2 t/m 5 leest u welke activiteiten zijn ondernomen om deze doelstellingen te realiseren. In H6 staan de belangrijkste aandachtspunten voor de organisatie.

1. Bevorderen bewustzijn inzake natuur, landschap, cultuurhistorie van De Veenweiden

1.1. Uitvoering PR-Plan BC de Veenweiden

Om de Rijn- en Veenstreek en ook onze vernieuwde vaste tentoonstelling beter onder de aandacht van de bewoners en gasten van onze regio te brengen is in 2021 gestart met de uitvoering van ons PR-Plan. Daarvoor is een **webredactie** ingesteld. Deze heeft zich in eerste instantie bezig gehouden met het faciliteren van het begin 2021 opgestarte **Natuurjournaal**. Daartoe is een speciale **Verzendlijst** opgesteld (en later geactualiseerd). Voor de concrete verzending is **Mailchimp** geïnstalleerd en met gegevens gevuld. Voor een nog bredere verspreiding van het journaal is het BC ook op **Facebook** gegaan. In 2021 zijn negen journaals uitgebracht. Daarnaast heeft het BC een vernieuwde **Folder** opgesteld, die in het BC en ook op andere locaties in Alphen en de regio te verkrijgen is.

Ten slotte is het **Kabouterpad** vernieuwd. Dit is een wandeling voor kleine kinderen met (groot-) ouders langs de kabouters in de tuin van het BC. Daarbij kunnen deze kinderen een vragenlijst invullen en daarmee een prijsje verdienen.

1.2. Wisselexposities en workshops

Als gevolg van de pandemie zijn er in 2021 slechts drie exposities geweest:

Expositie Röntgenfotografie van planten en dieren

De in 2020 ingerichte expositie van kunst van Arie van 't Riet uit Bathmen, 'Röntgenfotografie van planten en dieren' genoemd, werd in 2021 voortgezet tot half juli. Deze was vanaf eind februari tot half juli echter niet te bezichtigen voor het publiek. Wel was het voor Van 't Riet mogelijk op 30 mei zijn bijhorende lezing nog een keer te herhalen. Daarbij gaf Van 't Riet ook weer aan de hand van een korte, in zijn studio opgenomen video, een inkijkje in de röntgenopnamen waarbij te zien was dat vogels van binnen minstens zo bijzonder zijn als aan de buitenkant.

Expositie Water Centraal

Van 17 juli tot en met eind oktober was er de expositie 'Water Centraal' met aquarellen van de hand van Willem van Weerdhuizen, woonachtig en werkzaam in Nieuwkoop. Gezien de grote belangstelling voor zijn workshop Schilderen (landschaps-impressies) op 5 september, werd speciaal voor de gastvrouwen en -heren van het BC op 26 september de workshop herhaald. Ook hiervoor was veel belangstelling.

Expositie Plantaardige Kunstvormen

Begin november is de expositie 'Plantaardige Kunstvormen' ingericht met werken van Marion van der Veen. Helaas moesten de deuren van het BC net voor de Kerstdagen weer dicht en is deze expositie in het nieuwe jaar blijven hangen tot nader order. De aangekondigde workshop 'Plantaardige Kunst op schaal' moest ook worden uitgesteld.

1.3. 2.3 Excursies

1. Verder heeft het BC in het kader van het thema Water dat we van de zomer hanteerden in aansluiting op één van de canons van de vaste tentoonstelling een **Ottertocht** georganiseerd. Een exemplaar van dit speelse en grootste waterroofdier in het gebied van de Rijn- en Veenstreek vond in 2020 een rustplekje in het Bezoekerscentrum.

Onderzoek wijst uit dat de otter zich na de herintroductie in Nederland in 2002 weer door het land heeft verspreid. Om dit succes te vieren was het jaar 2021 uitgeroepen tot het Jaar van de Otter. Twee schippers van Natuurmonumenten in Nieuwkoop die al enkele jaren de otters in het gebied volgen, waren bereid om tijdens een vaartocht over de Nieuwkoopse Plassen op zaterdagmiddag 3 oktober alles over het wel en wee van de otters in het algemeen en ook over 'onze' otter te vertellen.

2. Informeren toeristische mogelijkheden Groene Hart

Het BC heeft zich wat betreft toerisme vooral gericht op het faciliteren en bekend maken van toeristische mogelijkheden in de regio. Mede daarvoor is in het BC een Infozuil geplaatst. Op deze zuil en ook via onze vernieuwde website en folders verstrekt het BC informatie over met name fiets-wandel- en kanotochten in de (wijde) omgeving.

Op de zuil is ook info te zien over toeristische attracties in Alphen zoals het Archeon, Avifauna, de Kwekerijen in Boskoop en de Nieuwkoopse Plassen. Dit wordt nog verder uitgebreid.

3. Exploitatie en beheer gebouw en tuin

3.1. Ontwikkelingen huurders/gebruikers

3.1.1. Junis

In 2021 heeft het halfjaarlijkse overleg met Junis plaatsgevonden op 23 april en 12 november. Aan de orde kwamen o.a. de neerwaartse ontwikkeling in het aantal kinderen, praktische zaken

betreffende het gebruik van het Bezoekerscentrum (veiligheidsaspecten, inrichting van de ruimte, schoonmaak e.d.), beschikbare dagdelen, betalingen e.d. Junis heeft aangegeven zeer blij te zijn met de locatie. Het BC is verheugd dat Junis ondanks Corona toch de afgesproken betalingen heeft gedaan. In de zomerperiode is er door Junis extra gebruik gemaakt van het gebouw. Van een voornemen van Junis om te gaan werken met een "bus" (voorheen Stinth) die stalling zou behoeven, is afgezien. Rode draad in de gesprekken met Junis is het verder expliciet maken (vastleggen) en verzakelijken van de afspraken. Er is afgesproken om met ingang van 2022 bij het gebruikersoverleg ook Careda vragen om aan te schuiven. Het BC is positief over beide vormen van gebruik die door Junis en Cardea van het gebouw wordt gemaakt.

Na overleg met het bezoekerscentrum heeft Junis een wandkast aangeschaft om op te hangen in de vergaderzaal, plaats en ophangen in overleg met het beheer.

Voor het opbergen van de eigen laptop van Junis is een afsluitbaar kastje gemaakt achter de wand in de vergaderruimte, inclusief een elektra aansluiting, zodat de laptop van Junis in de nacht kan worden opgeladen. De in de vergaderzaal aanwezige brandblusser is eigendom van Junis, de jaarlijkse keuring zal geschieden in opdracht van het Bezoekerscentrum gelijktijdig met de overige brandblusmiddelen. Voor het begeleiden van de kinderen vanaf de scholen naar de buitenschoolse opvang zal Junis een fiets aanschaffen, die zal worden gestald in de tuinberging aan de achterzijde van het gebouw. Het tafelzeil wat dient ter bescherming van de houten tafelbladen zal door het bezoekerscentrum worden vervangen door nieuwe afdekzeilen per tafel, zodat de tafels bij meerdere opstellingen ook beschermd blijven.

3.1.2. IVN

Aangenaam verrast is de Stichting met het mogen openbreken van het 5 jaar durende huurcontract (2019-2023) met onze langdurige participant IVN Alphen aan den Rijn (kortweg IVN).

Buitenschoolse opvang De Paddenpoel - Junis Kindero...

In plaats van huren per gebruik konden we een lumpsum deal maken in verband met de Covid-19 lock down van het Bezoekerscentrum. Hier tegenover hebben we aan het IVN het recht toegekend om vrijelijke gebruik te kunnen maken van de accommodatie voor zover niet reeds door ons en of andere huurders is gepland en of wordt gebruikt. Mede hierdoor is de cash-flow van de stichting niet al te zeer onder druk gekomen tijdens de Covid-19 sluiten van de accommodatie. Ook is de administratieve druk aanzienlijk afgenomen door deze afspraak.

3.1.3. Overige huurders

Vanwege Corona is het BC in 2021 maar beperkt verhuurd geweest (5x). Wel heeft zich een nieuwe vaste huurder gemeld. Cardea heeft aangegeven 4x per week 's ochtends de locatie voor de activiteit 'Leerboerderij' in gebruik te willen nemen. Dit betreft de opvang en begeleiding van kinderen voor educatieve doeleinden. Het betreft kinderen die om persoonlijke redenen (nog) niet terug kunnen naar school, maar daar wel op worden voorbereid. Ten behoeve van hun administratie is een ladeblok geplaatst in de vergaderzaal.

3.1.4. Ontwikkelingen gebouw

In het afgelopen jaar is een aanvang gemaakt met het buitenschilderwerk, door de Corona-19 pandemie en de vele regendagen is het nog niet afgerond. In het voorjaar van 2022 krijgt het een vervolg. De buitenverlichting is voorzien van Led- lampen. Aan het Sedumdak is het nodige onderhoud gepleegd. Er zijn de nodige reparaties aan het straatwerk rondom het gebouw gerealiseerd. Bij

de houten steigervlonders zijn uit het oogpunt van veiligheid een aantal kapotte delen vervangen. Aan de installaties van de verwarming, de pompinstallatie van het vuilwaterriool en de beveiligingsinstallatie is conform de afgesloten contracten het jaarlijkse onderhoud verricht.

3.1.5. Ontwikkelingen tuin

Het onderhoud in de tuin verloopt conform een vastgesteld beheerplan. Het doel van het beheer is om zo veel mogelijk natuur en biodiversiteit in de tuin te hebben. Een keer per maand op een zaterdagmorgen werken er vrijwilligers aan de tuin. Vanwege corona kon dit niet altijd door gaan. Er is besloten om de paddenpoel te renoveren, omdat deze vaak een laag waterniveau had. Het vermoeden is dat dit komt door een gat in het waterkerende zeil onder de poel. Er zijn subsidies gevraagd aan het Waterschap, de Groene Motor en aan de Gemeente. Deze zijn toegekend en afgelopen najaar is met de renovatie gestart. De verwachting is dat deze klus in het voor jaar van 2022 zal zijn afgerond.

4. Overige activiteiten

4.1. Gemeente Alphen aan den Rijn

Het bestuur heeft een contract afgesloten met het waterschap en met de gemeente over het beheer van landschapselementen. Deze liggen meestal buiten de bebouwde kom. Dit werk wordt dan gedaan door IVN vrijwilligers en genoemde overheden betalen ons voor deze inzet. Dit geld wordt vervolgens gebruikt voor het aan schaffen van materiaal en o.a. aanplant van bomen.

Afgelopen jaar is het noordelijk deel van het park Zegersloot (het natuurdeel van het park) gerenoveerd. Dit o.a. in het kader van de boomfeestdag die in Alphen op deze locatie plaatsvond in het najaar. Het Bezoekerscentrum is daarbij betrokken. Ook hebben we het beheer van enkele themabosjes in het Irenebos (=nieuwe naam van het noordelijk deel van het park) gekregen.

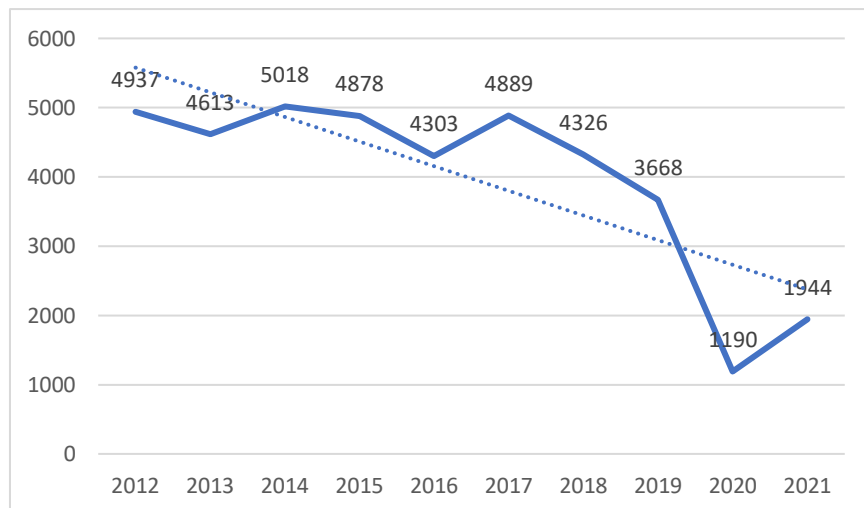
4.2. Staatsbosbeheer

Op 31 juli 2021 is het tienjarig contract met Staatsbosbeheer inzake beheer en onderhoud Vogelkijkscherm Kruiskade afgelopen en niet verlengd. De realisatie van het Vogelkijkscherm is destijds gefinancierd door de Stichting Landschapsbeheer Alphen aan den Rijn (SLA). Ook in het onderhoud wordt door de SLA financieel bijgedragen. Het BC is daarom van mening dat het contract beter direct tussen SLA en Staatsbosbeheer geregeld kan worden.

6. Bezoekersaantallen/verkopen

Bezoekersaantallen

Vanwege corona is ook in 2021 het BC de helft van het jaar gesloten gebleven. Gelukkig is dankzij een aantal extra activiteiten het aantal bezoekers wel 63% hoger dan in 2020: 1944 bezoekers. Het niveau van de beginjaren (tussen de 4.000 – 5.000 bezoekers) wordt echter bij lange na niet gehaald. De verwachting was dat met de renovatie een positieve impuls aan het bezoek zou worden gegeven. Vanwege de sluitingen i.v.m. corona en beperkingen in aantallen bezoekers tegelijkertijd in het BC, is dat (nog) niet van de grond gekomen. Grote activiteiten zoals herfstmarkt e.d., in het verleden goed voor een paar honderd bezoekers, zijn in 2021 niet georganiseerd.

Verkopen

Bij de start van BC in 2009 is een winkel ingericht naar het voorbeeld van andere Bezoekerscentra. Vanwege de beperkte openingstijden (3 dagdelen per week) en onbekendheid met het aanbod worden op jaarbasis, maar een beperkt aantal items verkocht. In 2021 zijn 11 items verkocht voor een totaal bedrag van € 69,85.

7. Organisatie

7.1. Bestuur

Samenstelling Bestuur

In januari is Irma Brugmans het bestuur komen versterken als Secretaris. Irma Brugmans is tevens secretaris bij IVN Alphen aan den Rijn, hetgeen de samenwerking tussen beide organisatie ten goede zal komen.

Rooster van aftreden: Evert Mol heeft aangegeven een nieuwe termijn van 4 jaar aan te willen gaan.

In oktober is afscheid genomen van Bas Wienbelt, voorzitter vanaf het 1e uur sinds de opening van De Veenweiden in 2009. Hij gaf daaraan een eigen invulling, waarbij naar eigen zeggen 'presteren, leren en genieten' voorop stond. Zijn opvolger René Vrugt (daarvoor vice-voorzitter in het bestuur) is in het dagelijkse leven programmadirecteur Bereikbaar Zuid-Holland. Gezocht wordt naar aanvulling van het bestuur.

Aan het eind van 2021 bestaat het bestuur uit de volgende 7 personen:

René Vrugt, voorzitter

Joost van Beek, lid

Irma Brugmans, secretaris

Evert Mol, lid

Foppe Jan Japenga, penningmeester

Pieter Verkade, lid

Antoon Zonneveld, lid namens het IVN

Er zijn in 2021 6 bestuursvergaderingen geweest en 3 extra bijeenkomsten voor het formuleren van het Meerjarenbeleidsplan 2022-2027. Hieronder een wat uitgebreidere toelichting op niet reguliere onderwerpen.

Corona

Met betrekking tot coronamaatregelen heeft het BC zich geconformeerd aan de richtlijnen voor musea. Dit heeft ertoe geleid dat het bezoekerscentrum alleen in de periode 13 juni t/m 18 december open is geweest. Voor overleggen, zoals die van het bestuur, is de richtlijn gevolgd werk thuis als dit kan. Voor de bestuursvergaderingen is gebruik gemaakt van skype.

Meerjarenbeleidsplan

De afgelopen jaren heeft het bestuur zich vooral gericht op de renovatie van het Bezoekerscentrum. Om de volgende stap te kunnen maken en te bepalen waar de focus van activiteiten van het bestuur moet komen te liggen heeft het bestuur een Meerjarenbeleidsplan 2022-2027 geformuleerd. De volgende speerpunten zijn benoemd:

- *Vergroten zichtbaarheid BC* – dit heeft betrekking op zowel voor passanten als in de lokale media zichtbaar zijn en invulling te geven aan de betekenis van het BC;
- *Vrijwilligersbeleid vorm geven* – BC is 100% een vrijwilligersorganisatie. Werving en behoud van vrijwilligers is randvoorwaardelijk. Een portefeuillehouder is benoemd om op structurele basis voldoende aandacht hieraan te geven.
- *Strategische allianties aangaan* – BC is een kleine organisatie. Door strategische allianties aan te gaan wordt de slagkracht verhoogd.

Op basis hiervan zullen voor het komende jaar activiteiten en prioriteiten worden gedefinieerd.

Wetswijziging ANBI

Per 1 januari is wetgeving rond ANBI (Algemeen Nut Beogende Instellingen) gewijzigd. Het BC is een ANBI, waardoor giften aan het BC voor de belasting mogen worden afgetrokken.

Belangrijkste wijzigingen voor het BC:

- *UBO registratieplicht* voor 27 maart 2022. Hierin moet inzichtelijk gemaakt worden wie uiteindelijk belanghebbenden zijn van de organisatie. Dit is gedaan.
- *Gebruik verplicht standaardformulier voor publicatieplicht* – Om gekwalificeerd te worden als ANBI is publicatie van o.a. financiële gegevens verplicht. Dit is nu middels een formulier gestandaardiseerd. Dit formulier met gegevens 2020 zijn gepubliceerd op de website.

Invoering WBTR

Per 1 juli 2021 is de nieuwe Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) ingegaan. De WBTR is bedoeld om bestuur en toezicht van verenigingen en stichtingen te verbeteren en wanbestuur te voorkomen. Er zijn regels opgesteld over taken, bevoegdheden, verplichtingen en aansprakelijkheid. Om te beoordelen of en in welke mate BC voldoet aan de wet is het stappenplan WBTR gevolgd van WBTR.nl. Dit heeft geleid tot de volgende acties/activiteiten:

- Bestuursleden zijn geïnformeerd over inhoud en strekking van de wet middels een bestuursmemo en toegang tot WBTR.nl met verdiepende info;
- Gezamenlijk is een rapportage WBTR opgesteld
- Huishoudelijk reglement is geactualiseerd
- Administratieve organisatie is gedocumenteerd en waar nodig aangevuld.
- Een google drive is aangemaakt voor beheer verenigingsdocumenten en archief, zodat continuïteit beter is gewaarborgd.

Uitleen Otter

Het IVN Alphen aan den Rijn heeft voor de otter in het Bezoekerscentrum een vergunning. Om de uitleen aan derden te reguleren voor educatiedoeleinden en te voldoen aan de voorwaarden van de vergunning is een procedure en een concept bruikleenovereenkomst opgesteld.

Wegwijzer voor gebruikers BC

Voor de gebruikers van het BC, zowel (werknemers van) huurders, als vrijwilligers van BC, IVN zijn alle bepalingen samengebracht in één document: 'Wegwijzer voor gebruikers'.

De verschillende bepalingen, aanwijzingen voor gebruikers, die opgenomen waren in verschillende documenten, zoals o.a. verhuurvoorwaarden, afspraken jeugdgroepen, alarmopvolging etc. zijn samengevoegd en waar nodig geharmoniseerd.

7.2. Vrijwilligers

7.2.1. Activiteitencommissie

De samenstelling van de commissie is in 2021 niet veranderd . De commissie bestaat uit de volgende leden: Evert Mol (coördinator), Joëlle Burger, Ria van Oeveren en Pieter Verkade . Ton van der Pol (ICT) neemt als lid van de webredactie zo nodig deel aan de vergaderingen. De commissie heeft zich dit jaar vooral beziggehouden met de uitvoering van het PR-Plan van het BC, het organiseren van wisselexposities , workshops en excursies en het verschaffen van toeristische informatie. Als gevolg van de coronacrisis heeft de commissie slechts 10 keer vergaderd.

7.2.2. Tuinwerkgroep

Er is een vaste groep vrijwilligers met een omvang van iets meer dan 10 personen. Met veel plezier wordt door hen maandelijks aan de tuin gewerkt. Dit is een omvang die adequaat is om het tuinwerk uit te voeren. We houden een vinger aan de pols om dit aantal op niveau te houden.

7.2.3. Werkgroep Onderhoud gebouw

Deze werkgroep bestaat uit Pieter Verkade (coördinator), Antoon Zonneveld, Dirk Scheer en Kees van Dam. Zij verzorgen het noodzakelijke onderhoud aan het gebouw en de bestratingen rondom, alsmede het Kabouterp pad door de tuin om het gebouw, dit wordt in 2022 gewijzigd in het Klompenpad. Voor het onderhoud van de elektrische installatie worden zij ondersteund door Dick Warmerdam, die het onderhoud van de alarminstallatie regelt alsmede het aanmelden van personen bij de alarmkamer om de toegang tot het gebouw te krijgen.

7.3 Lidmaatschappen/partners

VOA

De Stichting is lid van de Vereniging Ondernemingen Alphen aan den Rijn (kortweg VOA) (www.voaonline.nl). In het jaar 2021 zijn vanwege de Covid-19 vrijwel geen activiteiten ondernomen. Onze penningmeester is contactpersoon met de VOA geworden na het overlijden van onze secretaris. Bij de "VOA BBQ unlockdown" in september heeft hij deelgenomen aan de eerste netwerk bijeenkomst in 2021 die massaal werd bezocht. Er wordt nader gekeken op welke wijze wij betrokken blijven bij de VOA.

PReT

Met PReT (Platform Recreatie en Toerisme Alphen aan den Rijn) (www.pretalphen.nl) heeft de Stichting goede banden. Niet alleen vanwege de subsidie mogelijkheden die PReT biedt maar ook op bestuurdersniveau zijn er warme banden.

In 2021 is er mede door PReT binnen de accommodatie een aansluiting gerealiseerd met de informatiezuil van Groene Hart / #Alphen Marketing. De zuil is geplaatst in de hal van het Bezoekerscentrum. We hopen in goed overleg met de andere gebruikers een bredere invulling aan de informatie te kunnen geven. Vanwege de Covid-19 is hieraan nog geen invulling gegeven. Verder is er in goed overleg de Hollandse Plassenroute ontwikkeld. Een fietsroute die je laat

kennismaken met de Hollandse Plassen die allemaal door de mens zijn gemaakt voor met name de turfwinning. Contactpersoon vanuit de Stichting is Evert Mol.

VVPZ

Het BC is aangesloten bij de Vereniging Vrienden Park Zegersloot (VVPZ). In 2021 heeft de VVPZ in het voorjaar een evaluatie gedaan naar de ontwikkelambities voor het gebied. Vanuit het BC is daarop samen met IVN gereageerd d.d. 20 april. Belangrijke punten waren onder meer de aantallen bezoekers die het gebied kan dragen, kijkend naar het toenemende aantal culturele, sportieve en recreatieve activiteiten en voorzieningen. Er is gepleit voor behoud en versterking van de natuurwaarden van het gebied. De VVPZ had op 8 september de Algemene Ledenvergadering waar ook het BC bij aanwezig was. De VVPZ heeft elke twee maanden overleg met de gemeente Alphen aan den Rijn. Het contact met de VVPZ staat elke vergadering van het bestuur van het BC op de agenda. Najaar 2021 is de VVPZ op de hoogte gesteld dat voortaan R. Vrugt het eerste aanspreekpunt is voor de VPPZ en E. Mol het tweede aanspreekpunt.

Vastgesteld in bestuursvergadering 30 mei 2022.